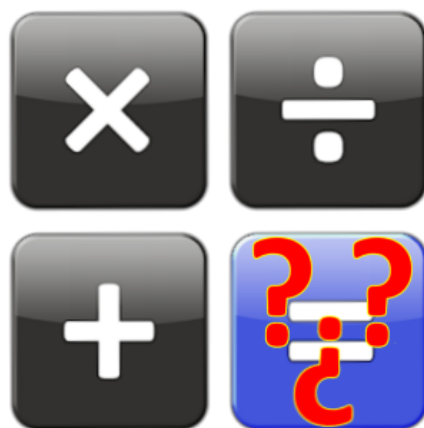

Pensioenaanspraken bemoeilijken personenschadeberekeringen

Het obstakel 'Pensioenschade' bij personenschadeberekeringen

Onderdeel van het verlies aan verdienvermogen bij een personenschade zijn de verlaagde pensioenaanspraken van een slachtoffer. Doorgaans kent een pensioenregeling premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid zodat de pensioenopbouw gecontinueerd wordt als het dienstverband op termijn stopt of verminderd wordt. De pensioenschade bestaat dan veelal uit de pensioenaanspraken van de gemiste toekomstige loonstijgingen. Ook kan er pensioenschade ontstaan doordat de staffel van premievrijstelling niet parallel loopt met de verdien capaciteit-verlaging van het slachtoffer. Een pensioenschade kan op basis van deze uitgangspunten berekend worden doch de pensioenproblematiek van de laatste jaren zet grote vraagtekens bij het ongemoeid continueren van de huidige pensioenregelingen. Pensioenuitkeringen staan immers onder druk en worden ook gekort hetgeen invloed moet hebben op het berekenen van pensioenschades.

In grote lijnen bestaan er twee soorten pensioenregelingen zijnde Salaris x Diensttijd regelingen en Beschikbare Premie regelingen. Bij een Salaris x Diensttijd regeling staat de hoogte van de pensioenaanspraak vast doch is de premie variabel doordat deze afhankelijk is van de geldende marktrente en sterftetabellen. Bij een Beschikbare Premie regeling is dat net andersom. Bij een pensioenschadeberekening lijkt een Salaris x Diensttijd regeling eenvoudiger te verwerken. Echter, dat is schijn. Veel pensioenfondsen kampen met een te lage dekkingsgraad en hebben zelfs de uitkerende pensioenen moeten verlagen nadat men eerder pensioenindexaties achterwege had gelaten. In een dergelijk geval is een pensioenfonds financieel ongezond en staat de hoogte van de pensioenaanspraak dus niet vast. Nu de premies van Salaris x Diensttijd regelingen erg hoog zijn geworden door toedoen van de huidige lage marktrente, versoberen werkgevers hun pensioenregelingen of hebben deze reeds versoberd. Hierbij zijn/worden veel Salaris x Diensttijd regelingen omgezet naar Beschikbare Premie regelingen die geen enkele garanties qua hoogte van pensioenuitkeringen kennen. Het recente pensioenakkoord tussen het kabinet en de sociale partners zal leiden tot een toename van de versobering van pensioenregelingen en uiteindelijk het verdwijnen van de Salaris x Diensttijd regeling. Dit alles zal gevolgen moeten hebben voor de berekening van een pensioenschade in geval van een Salaris x Diensttijd regeling.

Het enige wat vaststaat bij een Beschikbare Premie regeling is de hoogte van de premie die gedefinieerd is bij de pensioenovereenkomst tussen werkgever en werknemer. De hoogte van de toekomstige pensioenuitkering is van veel factoren afhankelijk. Ik noem er enkele zoals de kosten die jaarlijks ingehouden worden, het rendement op de beleggingen en de marktrente alsmede geldende sterftetafel op moment van ingang van een pensioenuitkering. Veel pensioenuitvoerders geven hierover matige informatie en baseren o.a. toekomstige pensioenuitkeringen op huidige sterftetafels. Echter, de sterftetafels binnen personenschadeberekeringen tonen aan dat er bij iedere nieuwe tafel minder ouderdomspensioen verkregen kan worden. Onderstaand schema toont aan dat

de pensioenuitkering bij een marktrente van 4% in een tijdsbestek van 18 jaar is gedaald van € 7.989 naar € 7.231 per jaar. Deze daling van ruim 10% werd veroorzaakt doordat mensen in die periode ouder zijn geworden.

Periodetafel/Sterftetafel	Aan te kopen oudedagspensioen
GBM/GBV 2013-2018	€ 7.231
GBM/GBV 2010-2015	€ 7.325
GBM/GBV 2008-2013	€ 7.424
GBM/GBV 2005-2010	€ 7.585
GBM/GBV 2001-2005	€ 7.989

Andere problemen bij een Beschikbare Premie regeling zijn het rendement op de beleggingen tot ingang van een pensioenuitkering en de marktrente op moment van ingang van een pensioenuitkering. Tot de ingang van een pensioenuitkering worden de ingelegde premies na aftrek van kosten belegd. Standaard worden deze gelden belegd in (staats)obligaties die qua rendement de marktrente volgen. Hier zie ik inconsequenties bij personenschadeberekeringen als het rendementspercentage in een contante waarde berekening – nu veelal 0% - afwijkt van het gekozen rendement op de beleggingen van een pensioenregeling. Idem dito geldt dit voor de gekozen marktrente op moment van ingang van een pensioenuitkering. Op dat moment wordt immers het opgebouwde kapitaal omgezet naar een periodieke pensioenuitkering zodat het bepalend is voor het bedrag wat men uiteindelijk ontvangt. Dit alles maakt het berekenen van een pensioenschade bij een Beschikbare Premie regeling onderwerp van vele toekomstige discussies.

Resumerend kan gesteld worden dat het onderwerp pensioenschade een lastig punt is bij personenschadeberekeringen. De meeste rekenprogramma's in de markt – met uitzondering van de app Letselschade Berekenen PLUS - bieden weinig tot geen ondersteuning op dit terrein (zie o.a. mijn artikel [Misvattingen over Rekenprogramma's](#)). Nog ingewikkelder wordt het doordat pensioenuitvoerders opgaves verstrekken die hiaten vertonen. Al met al is het een onderwerp die slechts door vakbekwame rekenkundigen doorgrond kunnen worden. Hierbij zijn opleiding en werkervaring gericht op de pensioenbranche doorslaggevend doch ontbeert het in meer of mindere mate hieraan in de personenschademarkt. Mijn eigen opleiding en werkervaring vinden hun basis in de pensioenbranche hetgeen een voorsprong geeft om rekenopdrachten snel en correct uit te kunnen voeren.

Oktober 2020,

Vincent van den Bogert.

Als rekenkundige, financieel adviseur en software ontwikkelaar is Vincent van den Bogert vanaf 1998 directeur/eigenaar van het bedrijf [Vinplan.Apps](#). Het bedrijf richt zich op de ontwikkeling van software voor de financiële industrie (personenschades en financiële planning) en het uitvoeren van rekenopdrachten in de personenschadebranche. Vincent van den Bogert heeft jarenlang als gecertificeerd financieel planner gewerkt waarbij de dienstverlening primair gericht was op ondernemers en vermogende particulieren.

